

Aan: de raad van de gemeente Rotterdam,
Postbus 6575,
3002 AN Rotterdam.

Van:

Betreft: Oranjobonnen & geregisseerd ontwaarden van gebieden, bedrijven en mensen

Hoek van Holland, 13 maart 2026

Raadsleden,

Bijgevoegd treft u een artikel aan in de Agraaf van 3 maart 2026 welke het morele niveau van de lokale overheid van de gemeente Rotterdam beschrijft¹. U behoort te weten dat de raad het hoogste orgaan is bij de lokale overheid en zowel een taakstellende alsook een controlerende taak heeft. Het is voor de direct betrokkenen onduidelijk op basis van welk politiek principe en/of religieuze overtuiging het geregisseerd ontwaarden van zowel de Oranjobuitenpolder alsook de Bonnenpolder mogelijk is gemaakt. Er zijn overtuigingen verloochend vanuit een domme loyaliteit aan bestuurders welke volstrekt onnozel in het pak waren genaaid door het ambtelijk apparaat welke de zekerheid had dat een wethouder in ieder geval de steun van zijn of haar eigen partij- en coalitiegenoten zou krijgen. Er zijn meningen verkondigd zonder ook maar enige kennis van zaken. Er is vrij spel gegeven aan destructieve krachten die bewust waren van het feit dat politici nu eenmaal gaan voor electoraal gewin en dat dit niet in een dunbevolkt buitengebied te behalen valt. Het cynisme druipt er van af. De gemeenteraad van Rotterdam heeft zich in een tweetal decennia stap voor stap laten meenemen op een route die tot het huidige resultaat heeft geleid en gekenmerkt wordt door het opofferen van wat ooit als landschappelijk en natuurwetenschappelijk waardevol agrarisch gebied zou moeten worden beschermd en vanwege zijn cultuurhistorische kenmerken zou moeten worden geconserveerd. Daarmee heeft men niet alleen een gebied opgeofferd, maar ook de bedrijven die in dit gebied gevestigd waren en de mensen die zich met deze bedrijven en dit gebied verbonden voelen. Wordt dit “**geregisseerd ontwaarden**” gerechtvaardigd door liberale idealen, socialistische principes, christendemocratische beginselen, sociaaldemocratische uitgangspunten of bijv. christelijke naastenliefde of juist fortuynistische standpunten? Gaarne een verklaring!

met droeve groet,

Bijlage: - artikel Agraaf, 3 maart 2026

¹ <https://www.agraaf.nl/artikel/1470584-boer-verloor-alles-in-gemeentelijk-gebiedsproces-bonnenpolder/>

Na gebiedsproces gemeente: Vreugdenhils boerderij is verkrot en hij woont in een flatje vijfhoog

Boer verloor alles in gemeentelijk gebiedsproces Bonnenpolder

Leen Vreugdenhil, derde generatie boer, heeft niks meer. Hij woont nu in een flatje vijfhoog, doordat hij zijn pachtboerderij verloor in een gebiedsproces voor de Bonnenpolder van de toenmalige Rotterdamse deelgemeente Hoek van Holland. Hij wil boeren waarschuwen.

Leen Vreugdenhil (70) komt uit de Bonnenpolder, Hoek van Holland (ZH). Hij ging op 21-jarige leeftijd in de maatschap met zijn vader en molk 32 melkkoeien met 42 hectare gras- en akkerland. De boerderij was al drie generaties gepacht van de erven Van Rijckevorsel, hij ging dit voortzetten. Hij volgde de hogere landbouwschool, met akkerbouw én veehouderij. Het bedrijf werd biologisch gecertificeerd, hij investeerde, begon een natuurschap, een paardenschool, en er was een kleinschalige zorgfunctie. Maar donkere wolken zouden zich samenvoegen boven de derde generatie pacht-hoeve.

Bonnenpolder bleef agrarisch

In 2003 kwam er een unaniem aanvaarde motie van de deelgemeenteraad van Hoek van Holland om in het tweede kwartaal van 2004 een integrale gebiedsvisie voor de Bonnenpolder vast te stellen. Vreugdenhil vertelt: „We bedachten een plan om alle problemen van toen het hoofd te bieden, met oog voor de natuur. En voor de waterhuishouding, want we hadden immers regelmatig met wateroverlast te kampen. Het werd in elk geval een breed gedragen plan.” In december 2005 stelde de deelgemeente Hoek van Holland het plan voor integrale gebiedsontwikkeling van de Bonnenpolder vast, waarin de polder agrarisch zou blijven. „De lopende adellijke pachtcontracten zouden het veld ruimen, en terreinbeheerder Zuid-Hollands Landschap zou grondeigenaar en verpachter worden. Wij boeren zouden daar de grond van gaan pachten, werd toegezegd. Nog in 2006 molk ik tweemaal

daags de koeien in mijn grupstal.” Maar alles zou anders lopen.

Eigenbelang

Vreugdenhil vervolgt: „De gemeente is toen stiekem aan het onderhandelen gegaan met mijn verpachter, een adellijke familie. De hele transactie werd ondergebracht in privaatrechtelijke contracten in plaats van publiekrechtelijke. Dus kun je er geen inzage in eisen. Gemeenten kunnen zo openbaarheid omzeilen, verschansen zich achter een woordvoerder of geven geen commentaar zolang iets onder de rechter is. Alles om maar niet vrij te hoeven geven hoe het precies is gegaan.” Volgens hem rekten ze tijd, en lieten ze de slechte waterhuishouding ongemoeid. „Oogsten mislukten en mijn bedrijfseconomische situatie verslechterde, wat hun onderhandelingspositie versterkte. Bij ontbinding van een pachtcontract geldt de bedrijfseconomische situatie op dat moment, die natuurlijk slechter werd na misoogsten en het ontbreken van perspectief. En de door de lokale boeren gedragen gebiedsvisie verdween ook in de prullenbak. Ze dachten alleen aan eigenbelang.”

Voor kennisgeving aangenomen

Zo zag Vreugdenhil alle plannen verdwijnen: „Het bestuurlijk vastgestelde integrale gebiedsontwikkelingsplan voor de Bonnenpolder verdween in een la. Ook van mijn bedrijfsplan, dat ik voor de gemeente moest laten opstellen, kwam niets terecht. Net als het plan om de waterhuishouding te verbeteren. Alleen de nieuwe ontsluitingsweg naar Hoek van Holland sleepte de gemeente er voor zichzelf uit.”

De boerderij aan de Bonnenweg in Hoek van Holland, die Vreugdenhil drie generaties pachtte, staat nu te verkrotten.

De gemeente zegde de grondeigenaren een meerwaarde toe voor hun agrarische vastgoedbezit in de Bonnenpolder, door al hun gronden vrij van langdurige pacht te krijgen. „Zo konden ze het dik verkopen aan commerciële partijen, zoals een natuurbegraafplaats. Vroeger mocht ik nog geen boomgaard aanplanten, want het bestemmingsplan beschermde het open polderlandschap. Maar nu mogen ze daar zelfs een kunstmatig duinbos aanleggen”, constateert Vreugdenhil. Het aan hem toegezegde nieuwe pachtcontract met Zuid-Hollands Landschap ging door de gewijzigde strategie niet door. „Terwijl mijn contract met de adellijke familie al was ontbonden. Ik viel dus tussen wal en schip, en raakte in 2007 mijn boerderij kwijt. Ik belandde op straat, woonde jarenlang in een loods en leefde van de bijstand.” Honderden brieven schreef hij aan de gemeenteraad, maar een reactie bleef uit. „Iedere keer stond er VKA op de lijst van ingekomen stukken: voor kennisgeving aangenomen, overheidsjargon voor ‘naar de prullenbak’. Mijn pachtboerderij is inmiddels verkrot, die staat nu anti-kraak te verpauperen. Muren zijn ingestort en er wonen kunstenaars. Zelf woon ik nu vijfhoog in een flatje in Hoek van Holland. Men had maling aan mijn toekomst”, aldus Vreugdenhil. In 2016 zijn de gronden in de Bon-

nenpolder pachtvrij door de erven te koop aangeboden. Natuurbegraven Nederland heeft deze gekocht, met een plan voor natuurontwikkeling door Zuid-Hollands Landschap, plus een natuurbegraafplaats. In 2021 is dat plan vastgesteld door de gemeenteraad. Sindsdien zijn de partijen met een aannemer bezig om tot uitvoering te komen en is er veel grondverzet. Ook de voormalige pachtboerderij maakt deel uit van de plannen.

Menselijke maat

Vreugdenhil vertelt: „De gemeente regelde dat een stuk Bonnenpolder pachtvrij voor een natuurbegraafplaats werd bestemd, en boven de marktwaarde werd verkocht. De eeuwenoude landschappelijke en agrarische waarden of de waterhuishouding van de polder interesseerden de gemeente niets. Opleiding, vakmanschap, ondernemerschap of maatschappelijke opstelling zijn niet van belang als je in zo’n proces zit. Argumenten zijn dan ondergeschikt aan geld en electorale macht. De grote havenstad Rotterdam heeft geen boodschap aan die paar boeren in een polder op 30 kilometer afstand van het stadhuis aan de Coolsingel. In Hoek van Holland zijn alle boeren al weg.” Hij waarschuwt: „Let op verborgen agenda’s. Ambtenaren naaien de bestuurders in het pak en bereiden alle

Leen Vreugdenhil

besluiten voor hen voor. Sleutelfiguren die in dit gebiedsproces besluiten namen, zijn al weg. De toenmalige wethouders van Rotterdam, zoals Eerdmans en ook Karremans die het bestemmingsplan erdoor drukte, lopen nu in de Tweede Kamer. De raadsleden van toen zijn vervangen door nieuwe, die blanco beginnen. Politici kijken naar de korte termijn, terwijl gebiedsprocessen langer duren dan ambtsperiodes.”

Deze boer is door de overheid gemangeld, een overheid die als een mammoettanker door zaken heen ramt

Gebiedsprocessen gaan niet over mensen, ervaart Vreugdenhil. „Maar er zou wel oog moeten zijn voor de menselijke maat. Maar als ze je laten participeren, kunnen ze je alsnog een loer draaien.”

Zorgplicht

De gemeente Rotterdam is gevraagd om een reactie. Maar voor het verschijnen van dit artikel is er nog niet inhoudelijk gereageerd, omdat er

volgens de woordvoerder intern nog niemand is gevonden die er inhoudelijk iets over kan vertellen. Een van de huidige raadsleden die destijds betrokken was bij het bestemmingsplan Bonnenpolder wil er wel iets over kwijt. Rotterdams gemeenteraadslid Ellen Verkoelen, toen voor 50Plus, heeft in dit dossier voor de overheid geen goed woord over: „Vreugdenhil is al generaties verbonden met deze grond, het gebied, de omgeving en de mensen. Dat zit in zijn genen. Hij vocht een verloren strijd voor het bestaansrecht van zijn Bonnenpolder. Ik ken dit dossier al sinds 2011.”

Uitrookbeleid

Verkoelen vervolgt: „De gemeente vond bij de gebiedsontwikkeling dat ze niets met een pachter te doen had, had geen oog voor de menselijke maat, en gedroeg zich bureaucratisch, stug, star en zonder betrokkenheid met de mensen die er leefden. Ik ben voor een eerlijke, transparante en zorgvuldige overheid. Dat is hier niet zo geweest. Ik zie als volksvertegenwoordiger best de logica van zaken die moeten gebeuren. Maar de gemeente had zich zorgvuldiger, transparanter, eerlijker en respectvoller moeten opstellen naar betrokkenen. Daarnaast speelde ook de provincie een rol, die hier niet goed met de gemeente samenwerkte.” Volgens Verkoelen betreft het een

stuk grond dat door iedereen is gebruikt voor van alles en nog wat. „Er gebeurde jarenlang niets met de situatie, er is uitrookbeleid geweest. En ze kochten alles om hen heen weg. Een goed gebiedsontwikkelingsplan duurt jaren. Vreugdenhil wist daarom ook niet wat hij moest doen, totdat het bedrijf op een hellend vlak kwam. Deze boer is door de overheid gemangeld, een overheid die als een mammoettanker door zaken heen ramt. In Zuid-Holland hebben ze minder op met het platteland dan in bijvoorbeeld Noord-Brabant, waar ik vandaan kom”, constateert ze. „Daarnaast is Vreugdenhil ook gemangeld door de verpachter, van wie hij afhankelijk was. Deze hield hem zogenaamd de hand boven het hoofd, maar was intussen aan het onderhandelen met de gemeente om te kijken wat ze eruit konden halen. Ze voelden zich niet verbonden met die grond, woonden elders en hadden een dubbele agenda. Terwijl je daar als derde generatie pachter toch ook wel zorgvuldigheid, respect of een situatie van gedogen mag verwachten. Dat hebben ze nagelaten. Dáár kan de overheid niets aan doen, maar die had wel

een zorgplicht. De gemeente had hem op alle mogelijke manieren kunnen ondersteunen, maar handelde alsof ze alleen met een verpachter te maken had.”

Geld en macht

Vreugdenhil tot slot: „Bij een goedwerkende overheid wordt een genomen besluit correct uitgevoerd, binnen de vastgestelde kaders. Het bijstellen van het oorspronkelijke plan zou dan moeten gebeuren met een nieuw bestuurlijk besluit. Alles is transparant en iedereen moet gehouden worden aan het afsprakenkader. Maar de praktijk blijkt anders, als het om geld en macht gaat. Als er bij gebiedsprocessen verborgen agenda's zijn, weet dan dat ze niet zullen nalaten een boer kapot te maken.”

Tekst: Harm Harmsen
Beeld: Leen Vreugdenhil, Marianne van Straten

Wilt u reageren?
redactie@agrio.nl
of tel. 0314 - 62 64 38